

WONEN IN KERCKEBOSCH

Bewonersbeleving, natuurinclusiviteit & sociale samenhang

*Wat leren we van
een natuurinclusieve
wijk in Zeist?*

IN ÉÉN OOGOPSLAG

991
WONINGEN

53% SOCIALE HUUR

Onderzoek:

213

enquête-
responses

Respons:

22,5%

van bewoners
die de enquête
ontvingen

Aanvulling:

9

diepte-
interviews

*“Je woont hier niet
naast de natuur. Je
woont er middenin.”*

WAT BEWONERS WAARDEREN

Er is brede waardering voor wonen in de natuur. Bewoners noemen het bos, de heide, de rust en het groen als kernredenen om hier te wonen. Deze waardering is wijkbreed: jong en oud, huur en koop. Daarmee vormt natuur een sterke basis voor de identiteit van de wijk.

Voor veel mensen voelt het als een voorrecht:

- Wakker worden met vogels
- Seizoenen zien veranderen
- Wandelen vanuit de voordeur
- ‘Het bos als achtertuin’

Veelgenoemde pluspunten:

- Rust & ruimte
- Vogels, dieren, seizoenen
- ‘Kwaliteit van leven’
- Wandelen, fietsen, hond uitlaten
- Autoluwe opzet

WAT SCHUURT

Natuurinclusief wonen wordt niet door iedereen hetzelfde begrepen. Veel bewoners koppelen het vooral aan ‘veel groen’, terwijl beheer, biodiversiteit en gedragsregels minder bekend zijn.

Waar ontstaat frictie?

- Insecten (grasvliegjes, teken, spinnen)
- Rommelig groen / blad / modder
- Onduidelijkheid: ‘wie is verantwoordelijk?’
- Handhaving en onderhoud
- Spanningen tussen huur/koop

Tussen huur en koop bestaan soms spanningen, vooral wanneer normen over gebruik van buitenruimte, gedrag of onderhoud verschillen. Opvallend is dat bewoners deze spanningen zelden als onoverkomelijk zien: wanneer contact ontstaat, neemt afstand vaak af.

LES:

Bewoners die beter geïnformeerd waren vóór verhuizing ervaren doorgaans minder frictie.

HET KANTELPUNT

Bewoners beseffen vaak pas ná verhuizing wat natuurinclusief wonen echt betekent. Niet bij de sleuteloverdracht, maar bij de eerste ervaringen.

Typische bewustwordingsmomenten:

- Genieten van mooie bloeiende bermen
- Het spotten van een eekhoorn of een ree in de tuin
- Het wel en niet aanslaan van bepaalde beplanting in de tuin
- Eerste herfst (blad, natte of modderige paden)
- Eerste zomer (insecten: grasvliegjes, teken, spinnen)
- Onderhoud (dakgoten en tuinen)
- Beheerkeuzes (maaien, snoeien)
- Regels/incidenten (wolf, brandrisico, hondenlosloopgebieden)

SOCIALE SAMENHANG

Sociale cohesie is aanwezig, maar vaak licht en lokaal. Contact ontstaat vooral in straat, gebouw of VvE.

Waar ontmoeten bewoners elkaar?

- Honden uitlaten
- Speelplekken / kinderen
- Gezamenlijke woonblokken / galerijen
- Toevallige routes

Een groene wijk zorgt niet automatisch voor sociale verbinding.

PARTICIPATIE

Bereidheid om mee te doen is er, maar drempels zijn groot.

Belangrijkste drempels:

- Leeftijd/gezondheid
- Tijdgebrek
- Onduidelijkheid ('wat mag ik doen?')
- Terughoudend beheer/regels (striktheid of afstand van beheerders)

Participatie werkt volgens de bewoners het best wanneer het:

- Concreet is
- Laagdrempelig is
- Zichtbaar resultaat oplevert
- Goed gefaciliteerd wordt

DE VIJF LESSEN

Kerckebosch laat zien dat natuurinclusief wonen breed gewaardeerd wordt, maar dat succes niet vanzelf ontstaat.

Gedrag volgt ervaring, niet beleid

1. Bewoners passen hun gedrag pas aan als ze de natuur echt ervaren. Verwachtingsmanagement is doorslaggevend.
2. Waar verwachtingen aansluiten bij de werkelijkheid is tevredenheid hoog. Waar dat niet zo is ontstaan misverstanden en irritatie.
3. Sociale cohesie is niet automatisch maakbaar. Groen helpt, maar ontwerp, ontmoeting en levensfase bepalen de sociale dynamiek.

AANBEVELINGEN

- Zorg voor doorlopende communicatie in begrijpelijke taal (B1), vóór én na verhuizing.
- Richt communicatie en participatie expliciet op bereik per doelgroep, met extra aandacht voor sociale huur.
- Stem participatie af op levensfase: van 'mee-lezen' tot kleine taken en structurele rollen.
- Beheer met sociale effecten in het achterhoofd: ontmoeting stimuleren zonder te forceren. Organiseer feedback-loops: meten, leren en bijsturen (bijv. na 6 en 18 maanden).

Natuurinclusief wonen vraagt tijd, uitleg en ruimte voor ervaring.

4. Participatie werkt alleen als het klein en concreet is. Niet iedereen kan of wil meedoen, maar iedereen moet wel meegenomen worden.
5. Governance moet helder zijn. Bewoners raken gefrustreerd als niet duidelijk is wie verantwoordelijk is (gemeente, beheerder, corporatie).

BV Hart van de Heuvelrug heeft onderzoek laten uitvoeren om inzicht te krijgen in hoe bewoners van de wijk Kerckebosch het wonen in een (bedoeld) natuurinclusieve wijk ervaren. De resultaten zijn bedoeld als leer- en reflectiemateriaal. Dit is slechts een beknopte factsheet. Auteur: Annemiek Verstappen van Groene Stappen, 2026. Wil je het gehele onderzoeksverslag ontvangen? Ga naar www.wonenopdevliegbasis.nl/leeronderzoek